

18 februari 2024 (1ste zondag van de Vastentijd)

Didier Croonenberghs o.p.

Dit Evangelie dat we zojuist gehoord hebben is het kortste van de drie liturgische jaren. Kort, maar zeer direct en krachtadig. Marcus geeft ons geen lange beschrijving van Jezus' verzoeken, zoals Matteüs en Lucas dat doen. De setting van Marcus is heel eenvoudig: een woestijn... wilde beesten en engelen.

Allereerst een woestijn. Spontaan kan de woestijn eenzaamheid, gebrek, ontbering, zelfs steriliteit oproepen. Maar waarom zouden we er dan door de Geest naartoe geleid worden? De woestijn waarvoor we tijdens deze vastentijd worden uitgenodigd, is geen woestijn van eenzaamheid. Als we erover nadenken, is de woestijn precies *de plek waar we niet alleen* kunnen overleven. Het is *dé* plek waar we moeten erkennen dat we een ander nodig hebben, een gids, een hand om ons te leiden; het is een plek waar we ons *afhankelijk* voelen. Dit is misschien wel de echte vraag van de vastentijd: waarvan ben ik echt afhankelijk? Waar ben ik misschien slaaf van? De woestijn is de plek die we soms vermijden, omdat ze ons oog in oog met onszelf brengt. In de woestijn confronteert de afwezigheid van de dingen, die we nodig hebben, ons met ons diepste verlangen, het verlangen van degenen van wie we afhankelijk zijn.

Deze woestijn, waar onze vastenreis begint, is daarom niet de woestijn van isolatie, maar een paradoxale plek, bestaande uit vrijheid en afhankelijkheid, waar geen vaste weg is. We worden uitgenodigd om niet *onze eigen woestijn te deserteren*. Als de Geest ons de woestijn in duwt, is dat om onze goede afhankelijkheid en onze vrijheid te herontdekken. Is de woestijn de plek waar we bang zijn onszelf te verliezen, dan is eigenlijk om te herontdekken wie we zijn.

In deze woestijn zijn er *engelen* en *wilde dieren*.

Als we in deze veertigdagentijd een innerlijke en spirituele reis in onszelf maken, is het niet verwonderlijk om een paar wilde beesten aan te treffen, alles wat ons een dierlijk gevoel geeft: een beetje geweld, egoïsme, een vaag verlangen om te domineren. Ook een beetje haat. Er schuilt in ons allemaal een beest... We hebben verleidingen en oergevoelens die ons uiteindelijk isoleren en verhinderen vrij te zijn. Onze reactie is om deze bedreigende delen te ontkennen en ons te richten op een geïdealiseerd, engelachtig deel van onszelf.

We worden uitgenodigd om juist het tegenovergestelde te doen. Vrij zijn is onze schaduwen temmen zonder engelachtig te zijn. Het betekent onze zwakheden accepteren. Het betekent, leven met een gecontroleerde dierlijkheid, zonder te geloven, dat we hoger staan dan we zijn.

“De mens is noch engel noch beest” schreef Pascal, *“maar het ongeluk wil dat wie een engel wil zijn, een beest wordt”*.

In de echte woestijn worden de maskers van engel en beest afgezet. Groot willen zijn, de engel spelen, is je overgeven aan de illusie van succes en heiligheid, voortdurend op zoek zijn naar erkenning en gedreven worden door de angst om genegenheid te verliezen. Maar de woestijn confronteert ons ook met de wilde kant van onszelf, onaanvaardbare schaduwzones die ons maken tot wie we zijn!

Jezus die zoveel met wilde dieren en engelen leeft, toont ons de weg naar een mensheid die met zichzelf verzoend is. Vasten is niet valselijk engelachtig zijn. *Het gaat erom mens te worden*. Zo'n verzoening kan alleen ervaren worden in de woestijn, de plek waar we alles wat ons innerlijk verdeelt kunnen overwinnen, want in de woestijn is er geen schaduw om je achter te verschuilen.

Dit Evangelie is rijk en heeft niets te maken met een moraliserend betoog over verleidingen! Het nodigt ons eerder uit om zonder angst of idealen onze innerlijke eenheid te herontdekken.

Willen wij, dat deze veertigdagentijd *voedzaam* is, laat de Geest ons bewegen en de woestijn in leiden. Amen.